

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.,
ravno toliko številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravniku.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik
s tedensko humoristično prilogo Bodeča Neža.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.,
ravno toliko številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Koren. — Last in tisk: „Učiteljske tiskarne“.

Telefon številka 118.

Državlјanska vojna v Albaniji.

Knez Wied se pripravlja na beg. — Velesile mu iščejo naslednika. — Tudi Turčija se homatij udeleži. — Pismo iz Srbije. — „Revolucionarna zarota“ v Ljubljani. — Proces Biekar v Trstu.

Finis Albaniae.

(Proč z Wiedom! — Živel padlišah Muhamed! — Boji v Piškopeji ob srbsko - albanski meji. — Glad, kolera in tifus v Albaniji. — Albanski begunci v Srbiji. — Ujeti avstrijski oficirji v rokah vstašev — pristašev Essad-paše.)

Debar, 31. maja.

V uradnem poslu se mudim te dni v Debru ob srbsko-albanski meji in zdi se mi, da živim v času, ko je bila vojna v največjem razvitku.

Iz Albanije se čuje že par dni sem neprestano pokanje pušk in grmenje topov; črn dim se dviga nad požganimi vasmi, ves Debar je poln albanskih beguncov, ki so se rešili z begom na srbsko ozemlje. Tik ob srbsko - albanski meji se je vršila bitka med albansko vojsko in vstaši Essadovimi pristaši, ki je končala z zmago Essadovcev. Katoliški Albanci v strahu pred nasilnimi mohamedanci so pobegnili na srbsko ozemlje; njih vasi so vstaši požgali.

V Piškopeji blizu Debra na albanski strani so vstaši razbili knežvo vojsko.

Vsa srednja in vzhodna Albanija se dviga proti knezu Wiedu! Vstaši nočejo slišati ničesar več in odločno zahtevajo, da zapusti albansko ozemlje, da se vrne v zemljo Essad paše, da stori novo vlado, da se Albanija vrne pod turško pravoverno upravo! Vstaši ne dovoljujejo nikake regrutacije, pravijo, da jim ni treba niti vladarja, ker imajo v Stambulu svojega padlišaha, in jim ni potrebna nobena vojska, ker se znajo bojevati sami!

Take so danes razmere v Albaniji.

Prvi boji med vstaši in Wiedovo vojsko so se vršili v Tirani, kjer so se morali Essadovci umakniti, pri Piškopeji so se znova spoprijeli Essadovci in kneževske čete, ki jim je poveljeval Jusuf bej.

Razdebarske griče opazovali smo to borbo, ki se je vodila dva dni. Dasi so bile kneževske čete oborožene s topovi in mitraljezi, ven-

dar so vstaši po silnih napadih razbili te čete, ki so se razkropile na vse strani. Vstaši so vjeli samega Jusuf beja in dva avstrijska oficirja, ki sta bila v kneževi četi. — Albanci sami so mi pripovedovali, da imajo v Piškopeji zaprta dva švabska oficirja!

Ker nismo verjeli tem besedam, prinesel nam je albanski vstaš, ki trdi, da je zajel švabske oficirja, iz taborišča, ki se nahaja tik srbske meje, dve avstrijski kapi in dve oficirski sablji. Hoteli smo, da naj pripelje tudi vjeto oficirja, kar pa ni hotel, ker se je bal, da bi ne pobegnili na srbsko stran!

V srednji Albaniji vlada grozen glad, nobene hrane ni nikjer, ljudje umirajo lakote, ki se ji je pridružila še kolera in tifus. Čete čete lačnih in onemoglih Albancev se zbirajo ob srbsko-albanski meji, ki bi sledili kamorkoli in proti vsakemu onemmu, ki bi jih nahranil!

Pristaši Essad paše zbirajo sedaj na vseh krajih čete in jih koncentrirajo ob srbsko-albanski meji, ko bodo imeli dovolj ljudi, tedaj se napote proti Draču, odkoder hočejo pregnati za vselej glavskega mbreta Wieda, ki je kriv vse nesreče!

Taka je danes situacija v Albaniji.

Srbija je pripravljena sedaj na vse. Ob meji so razpostavljeni štirje polki v mobilnem stanju s prvimi in drugimi mobilnimi garnizijami v obmejnih forih Mavrovo in Zirovnica, kakor mestih Debar in Prizren so povečane z vsemi rezervami. Ob meji med Debro in Prizrenom je v okoliščini cel polk gorske artiljerije. Vse posadke od Tetova do meje in do Tetova, Gostivar, Galičnik, Kičev, Mavrov han in druge so povečane, a vsak dan prihaja nova vojska.

Danes so dospeli semkaj vesti o mobilizaciji cele moravske divizije. Da li je ta vest resnična, ne morem javiti!

Dejstvo je le to, da je Srbija pripravljena na vse, pa naj se položaj v Albaniji obrne kakorkoli!

Toliko za danes v naglici, v kratkem obširnejše poročilo!

V. F. Jelenec.

Žrtev iščejo.

Grški »Tagblatt« je prinesel sledeči telegram iz Ljubljane:

Jugoslovanske dijaške zarote. Drž. parvništvo je na podlagi vesti, ki so došle iz Zagreba, med dijakih tukajšnje realke uvedlo preiskavo, da najde ljubljanske člane revolucionarne zarote, ki baje obstoja med jugoslovanskim dijaštvom. Zarota je, kakor znano, v zvezi s poskusnim atentatom dijaka Scheferja, ki je sedaj zaprt v Zagrebu. — V Ljubljani je bila zaslišana cela vrsta dijakov — dosedanja preiskava baje ni bila brez uspeha...

Tako vest oznanja torej iz Ljubljane grški »Tagblatt«. Iz brzojavke se vidi, da jo je postal nekdo, ki je o zadevi dobro poučen in ima svoj poseben namen. Poročali smo že, da je začela policija brez kakave povoda naenkrat zaslišavati dijake tukajšnje realke in jih je izpraševala o stvarih, ki spadajo v področje šolske oblasti (tako n. pr. o nekem pretepu v šoli, o štrajku itd. Mi smo takoj sodili, da je to naročeno iz Zagreba, kjer so si par dni prej izmislili atentat na bana. Ta slučaj v Zagrebu še ni pojasnjen. Zato je tem bolj predrzno pisanje nemškega lista, ki si upa govoriti o »zaroti«, o »revoluciji« in drugih neumnostih. Namen je prozoren. Hoče se oblast načuvati na jugoslovansko mladino. Znano nam je tudi, kdo dela na realki proti slovenskim dijakom. Neki nemški profesor ima nekega slovenskega dijaka, ki mu prinaša razne vesti o slovenskih dijakih. Dokazano je, da je ta dijak plačan, in da dobi va skrivne podpore. Profesor seveda oddaja njegova (resnična in neresnična) poročila na drugo mesto. In tako se je iz radostnega narodnega navdušenja čela »revolucionarna zarota«. Tako se delajo žrtve — pa ne v korist države.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Vid in smrt.

Albanska smrt:

No, kako je, gospod mbret?
al' prišli ste k nam umreti?

Vid (odgovori potrt):

Kaj želiš od mene, smrt?

Albanska smrt:

S taboj se zvezala bom,
da ti pomagala bom.

Če nad vstaše greš z menoj,
bo gotovo prestol tvoj.

Vid:

Pojdi in pomori vse
Essada zaveznike!

Iz Volosko-Opatije.

Slov. izobr. in podporno društvo v Opatiji prireja v nedeljo 7. junija t. l. veliko ljudsko veselico s plesom in raznimi zabavami v vrtu in dvorani restavracije »Buntič«. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina 1 K za osebo. Na veselici in pri plesu svira društvena godba Volosko-Opatjska. Slovenci in Slovenke, kar je miga in kar gre v nedeljo k veselici, da se zopet enkrat po domače zabavamo. Deželnozborske volitve v Istri. V nedeljo 7. junija t. l., od 9. do 12. ure popoldne treba bode zopet stopiti z glasovnico na volišče in oddati

Albanska smrt:

Essad močen je gospod,
ljubi ga albanski rod.

Vid:

Jaz vstašev se bojim,
raje v Draču obseidim.

Albanska smrt:

Beži, beži, Videk moj,
vedno večji je njih roi.

Če do Drača pridero,
za tvoj beg prepozno bo...

Z njimi jaz hodila bom,
tince pomorila bom...

Takrat, takrat, o princ Wied,
pridem k tebi se gostit...

svoj glas možu, ki nam ga je predložilo politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri. Ta mož je dosedanja naš kandidat v peti kuriji g. prof. Vekoslav Spinčič, državni poslanec v Opatiji. Slovenci, prebivajoči v Voloski-Opatiji in okolici, ne pozabite, da vas zove dolžnost in da vsi kakor eden stopite na volišče z glasovnico, na kateri bodi zapisano: puof. Vekoslav Spinčič, državni poslanec v Opatiji. Kdor ne stori tega, ni zaveden Slovenec, niti je vreden, da s poštenimi Slovenci sploh občuje. Pokažimo se, da smo vredni svojega imena in da poznamo disciplino.

Izlet hrvatskega pevskega društva »Lovor« iz Opatije na Bled.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

(Dalje.)

Zvenket, razburjenje, ki ga je povzročil ta dogodek v njegovem omamljenem duhu, najbolj pa še hlad tekočine, ki mu je obšla noge — vse to je vrnilo Pardajanu zavest in mu vzbudilo slutnjo, kaj bi utegnilo biti. »Steklenica!« je vzkliknil. »Ali je mogoče! ... I, seveda! Steklenica je! Kaj pravim! ... To je cel kup steklenic! In polne so! ... Da, polne! Česa neki? ... Pogledajmo!« Vzel je eno, udaril z vrhnim koncem ob tla in ji zdrobil vrat.

Začel je piti s slastjo: po grlu mu je teklo sveže, plemenito, močno vino, sladko jeziku in gorko za srce.

»Se mrtvega bi vzdrnila ta kapljica!« je dejal, izpraznivši polovico steklenice.

In da se oživi popolnoma, je nastavil iznova ter osušil steklenico do zadnje kaplje.

»Uhi!« je zastokal zdaj, »ako me vse ne vara, moram biti v kaki kleti! Kaj pa se mi je zgodilo pravzaprav?«

Učinek zlahtnega vina se je že oglašal. Pardajan je čutil, da se mu vračajo moči in z njimi tudi spomin.

Domislil se je prepira z Danvilom, maršalovega gneva, napada njegovih vojakov, bega po stopnicah, boja na temnem hodniku in naposled padca v klet.

»Dobro!« je menil majake z glavjo. »Ker me niso ubili, niti niso prišli za mano, da bi me končali, izkusimo se okrepiti. Kako je za mano? Zlomljenega, mislim, nimam ničesar. Kaj pa predtega? ... Oglejva se, prijatelj!«

In Pardajan, ki je razumel ta posel bolje od marsikaterega ranocelnika, se je začel otipavati in preiskovati z obširno vestnostjo.

Dognal je predvsem, da je obtočen zadaj na glavi; to rano je bil povzročil nedvomno padec po stopnicah, kateremu se je imel tudi zahvaliti za izbit zob in za odrtno na nosu. Na desni roki je imel rano izza svojega dvoboja z d'Aspremonom, ki se je bila v današnjem boju zopet odprla. Bil je oprasnjn na levem zapetju, zaboden pa nad desnim kolonom ter v desno prsno stran in ramo.

Ko ni našel Pardajan po strogem ogledu samega sebe razen naštetih nobene rane več, je zaključil, da še nima za kaj poginuti v temačni kleti.

Kakor so me razcefrali in oklali, je dejal sam pri sebi, »Pardajan sem vendar še od nog do glave. Izkusimo se zakrpati po svoji moči.«

No, rane v svoji skupnosti so morale biti pač dokaj resne, zakaj stari klativitez se je onesvestil po

teh besedah iznova, bodisi od upelnosti vsled naporov, bodisi od oslabelosti vsled izgube krvi.

Toda druga omedlevica je bila mnogo krajša od prve, in ko se mu je vrnila zavest, ga je neslo kar samo od sebe nazaj k kupu steklenic. Vneto se je zatekel k pomočki, ki se je bil obnesel že prikrat tako dobro, obglavil novo steklenico ter jo izpraznil vestno, kakor da se ravna po preizkušenem zdravniškem receptu.

Nato si je začel obvezovati rane.

Slekel se je z nemajhnim trudom. In ker je nosil pod jopičem srajco, je vzkliknil nehoti ob pogledu nanjo:

»S tem si lahko obvezem dvajset ran!«

S spretnostjo, ki jo dá človeku samo dolga vaja, je začel trgati ubogo srajco na kose in napravil iz nje kup izbornih obvez.

Vode ni imel, da bi si mogel izprati rane; iznil jih je torej z vinom. Z zlahtno starino je namočil tudi obkladke, ki jih je privezal nanje.

Kaj bi rekli ranocelniki o tem novem načinu lečenja, ne vemo; dogano pa je, da se je počutil stari junak izborni, ko je opravil na sebi to originalno samaritanstvo.

Spravil se je na noge in poizkusil hoditi. Zamomljaj je zadovoljilo: stara mašina je šla v celoti še dokaj dobro, in Pardajan je začutil,

da bi mu prineslo štirinajst dni počitka popolno ozdravljenje.

Poiskal si je nato ne prevlažen in ne pretir kotichek, legel in zaspal trdno spanje.

Ko se je zbudil, so mu bile tudi misli jasnejše nego prej.

»Premislino in preudarno!« je dejal sam pri sebi. »Štirinajst dni počitka, pa se popravim. A štirinajst dni počitka, to pomeni: prvič — dobro posteljo, drugič — osvežujoče pijače, in tretjič — prijetno in redilno hrano ... Hm! Kje, vraga, najdem vse to!«

Pogledal je okrog sebe, kakor da hoče prodreti temo kleti s svojim sokoljim očesom.

»Zlodej, zlodej!« je zatarnal mrko, »čemu si obvezujem rane in štejem dni do svojega ozdravljenja! Ako se ne motim, me ozdravi smrt čez štiri, pet dni na vekomaj!«

Gladiu poginem v tej luknji ... Ali je bilo vredno, da sem ušel živ in zdrav iz več ko dvajset zasled, več ko trideset bojev in bitk in več ko sto dvobojev, pa sem prišel erknit lakote v to jamo! Tema je, mraz je, moči nimam nobene ... vsak odpor je zaman!«

Tako govoreč je vstal Pardajan, poiskal stopnice in se vzel do vrat, da vidi, ali bi jih mogel kako streti ... toda prepričal se je kmalu, da bi skoraj laglje prekopal debele zidane temelje Danvilovega dvorca. Šele zdaj mu je prišlo na um, da če on ne more odpreti vrat, jih lahko odpre ne-

prijatelj, ki so zunaj, pa ga zakoljejo spečega.

Čudno protislovje, ali pa zadnja iskra nade — Pardajan je odločno stresel glavo ob misli, da naj ga zakolje takšna svojat. Sklenil je zabarikadirati vrata:

»Jaz ne ven, drugi ne noter — to je najenostavnejša pravičnost!«

Vrnil se je torej po stopnicah nizdol, iskat potrebnega gradiva; in da si priveže dušo pred delom, se je obrnil najprej k steklenicam, obglavil eno izmed njih in si jo dvignil k ustnem izced.

Toda ustavil se je zdajci. Roka s steklenico mu je omahnila; glasna kletvica se je začela iz njegovih ust.

Trepetal je od silnejšega razburjenja nego v trenutku, ko ga je naskočila besna drhal maršala Danvil-skega.

Zakaj mahoma se je bil spomnil sinovega pripovedovanja o njegovem bivanju v maršalovih kletih.

In v tisti pripovedi so zavze-male važno mesto neke preiminitne gnati, s katerimi si je vitez tolažil lakoto.

»Kaj, če sem v isti kleti kakor moj sin! ... Če so gnati še na svojem mestu! ... Zakaj pa ne bi bile? ... A potem sem — oti! Oti vsaj gladne smrti, ki bi bila vseeno preveč ogabna za mene, starega voj-skega!«

(Dalje.)

Dne 28. junija t. l. prireja Hrv. pjev. dr. »Lovor« iz Opatije izlet na Bled, kjer misli prirediti koncert s petjem v tamkajšnje dobrodelne namene. Opatija - Bled, že same besede človeka, ki pozna ta dva bratska, naša bisera, elektrizira in si v duhu predstavlja impozantno sliko, ko si bosta segla dva brata v roke in ponovila besede: »Slovenec in Hrvat, za uvek brat i brat.« »Lovor« bo potoval 28. junija zvečer čez Gorico na Bled, a vračal se bo čez Ljubljano 29. junija nazaj v Opatijo. Rojaki, tu vam se nudi prilika, da se vsaj nekoliko izkažete hvaležne za gostoljubnost, ki jo tukaj bivajočim Slovincem izkazujejo naši bratje Hrvati v polni meri. **Dokažimo jim, da se smatra tudi njih v naši ožji domovini kakor domačine, kakor prave brate.** Natančen razpored izleta obelodani se bode o pravem času.

Tuji v Voloski Opatiji. Volosko-Opatijo je obiskalo od 1. januarja do 28. maja t. l. 25.054 oseb, a na 28. maja je bilo tu nastanjenih 1877 gostov.

Kopalna sezija je počela, pa po morju že kar mrgoli kopalcev.

Slovenska zemlja.

JESENICE.

Zadnjič vam kliče jeseniški »Sokol« vam bratom, rodoljubom, vam vsem, ki mislite in čutite sokolsko: Na svidenje v nedeljo dne 7. junija! Prihitite v obilnem številu na prag tužnega Korotana, na to vroče gorensko slovensko bojno polje. K nemčurški veteranski slavnosti so prišli z 10. zastavami. **Odzovite se tudi vi, bratje širom naše domovine, ter prihitite v obilnem številu v naš gorenski raj, da skupno zakličemo, da tu naš je rod na svoji zemlji svoj gospod.** Jesenice se pripravljajo, da častno sprejmejo goste, ki prihiti na naše slavje. Pridite, vabimo vas, ne strašite se ničesar, naj bo vreme še tako slabo, pridite, ker preskrbljeno je za vsak slučaj.

Naj šviga blisk, udarja grom, Gre Sokol hrabro v boj za dom! Na zdar!

IZ SAVELJ.

Včeraj sem prosil našega šolskega vodjo na Ježici, naj bi dovolil, da bi moj sin, ki bo v kratkem štirinajst let star in še vedno vsakdanjo šolo obiskuje, za en ali dva dni smel doma ostati, ker ga zelo za delo potrebujemo. Sem vdovec, imam štiri otroke, delavca pa še za drag denar ni dobiti. Šolski vodja pa, ki ga za Perka kličemo, me nahuili s »sitna«. Jaz mu pa spodobno odgovorim: »Bo pa sitna, četudi težko, redno svojega otroka v šolo pošilja. Povem pa še, da imate vi dolžnost v šoli tudi delati, da otroci v pravem času vsakdanje in ponavljajo šolo izvrše. Ni zadosti, da otroci le v šolo hodijo, ampak otroci se morajo v šoli za življenje kaj koristnega naučiti. Ne smete misliti, da je s šolo že opravljeno, da je le šolski vodja cerkveni uradnik in marljiv obiskovalec marinaričnega doma. Tudi so šolski otroci, odkar ste vi tukaj, uljudnost popolnoma pozabili. Ne pozdravljajo niti domačina, niti tujca. Tukaj smo blizu mesta Ljubljane, ne sme šolska mladina tako izrasti, kakor morda v hribih tam, kjer ste poprej bili. Toliko za sedaj. — Kmet.

MAVČICE.

V Mavčičah dobimo vendar enkrat novega župana, namesto še le sedaj strmoglavljenega Franceta Oblaka, kateri bi bil moral po postavnih določbah že pred petimi meseci odložiti županstvo zaradi popačbe volitev. Bržkone se je morala vsa zadeva vršiti tajno med štirimi stenami, da c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju in sl. deželni odbor kranjski o tem nista ničesar vedela. Znano je, da je bil fanatičen klerikalni župan Oblak že meseca januarja t. l. v preiskavi radi volilne sleparije in pozneje tudi radi tega obsojen. Š 26. občinskega reda prav jasno o tem govori, da bi bil moral Oblak že takol, ko je prišel v preiskavo zaradi volilne sleparije, odložiti županske posle, pa je iste opravil, kljub preiskavi in obsodbi do 1. junija t. l. Uverjeni smo, da bi se naprednemu županu če bi bil prišel v tak položaj, drugače godilo, na podlagi S. L. S. izvrševane pravice —?

IZ LOGATCA.

Poštar Muley je najnovejši klerikalec v Logatcu. Mož ni bil nikdar posebno odločen naprednjak in že dalj časa se je sumilo, da je prikrit klerikalni hinavec. Sedaj pa je javno in odločno nastopil kot črnih. Zgodilo se je, da na obnem zboru logaške mlekarne in sirarne 14 dni ped binkošti. Na tem obnem zboru je bilo voliti dva nova odbornika. Klerikalci so razvili hudo agitacijo in predlagali, da se voli per acclamationem, naprednjaki pa so zahtevali volitev po listkih. Načelnik Mu-

ley si je pomagal iz zadrege na ta način, da je obnem zbor preložil na binkoštni ponedeljek, s čimur je klerikalcem zelo ustreget. Na binkoštni ponedeljek pa je izvedla tudi širša javnost, da je načelnik Muley pristopil proti volji odbora z zadrugo h klerikalni »deželni mlekarški zvezi«. Javna tajnost je bila, da se bodo stavile radi tega koraka Muleya interelacije, in Muley je postal nervozen. Zabavljaj je na desno in levo ter hrulil napredne volilce pred volilnim lokalom. Zlasti si je privoščil prejšnjega župana g. Korencana, ki je zahteval od njega pojasnil glede pristopa k notorično slabo stoječi klerikalni »Zvezi« ter ga vprašal, koliko znaša pristopnina, o kateri je znano, da dosega skoro dvatisoč kron, in kdo bo povrnil eventualno škodo, ki jo bo imela zadruga vsled tega pristopa. Muley je sicer oblastno odgovoril, da jamči on za škodo, ni pa mogel povedati s čim jamči. Kričal je, da ima on in samo on srce za kmeta. Pa ni imel uspeha. — Bridke je slišal. Pa še bolj bridke bo slišal prihodnjič, če bo nastopal kot klerikalec in se eksponiral za »Eseles«. Za danes mu svetujemo Logatčani samo to, da naj bo miren in misli rajši na še do danes nerejene račune »gozdni odbor« in »zvočnik sv. Nikolaja« sicer pa želimo najnovejšemu uskoku obilo sreče na novi poti.

KAMNIK.

Pri večernem vlaku v Kamniku je pri izhodu vedno tako velik nered, da je človek vsak trenutek v nevarnosti. Tik pred izhodom stoji izvoščeki s svojimi nestrpnimi konji, ne pazijo nič, tako da se morajo pasanti vedno konj ogibati, ter paziti, da ne dobi kdo kako zaušnico s konjskim kopitom.

Pretečeno soboto bi se bila kimalu pripetila nesreča; neki izvošek skoči brez pazljivosti na voz, ne da bi konja držal, pred vozom je stal mlad fant, ki tega ni zapazil, konj v trenutku skoči naprej in je le sreči pripisati, da ni povozil fanta.

Isto je tudi z razsvetljavo pri kolodvoru, v največ slučajih ne gori elektrika ter je vsled tega še večja nevarnost. Naj občina naroči policajem, da se malo pobrigajo za javni red, ne samo na gostilničarje pri policijskih urah. Da se napravi red jasno pokazalo, da je v našem obrti-izvoščeki ustavijo s svojimi vozovi na cesti, kjer je dovolj prostora, ne pa tik pred izhodom, da se človek nikamor gani ne more.

Štajersko.

Shod obrtnikov v Ljutomeru je bila ena najlepših protiklerikalnih manifestacij kar smo jih doslej imeli. Veliko število udeležnikov je dovolj jasno pokazalo, da je v našem obrtništvu kaj mnogo zdravega smisla za občo obrtno korist. O pomembnosti tega shoda se bavimo še na drugem mestu. Hkratu naj le še pri- bimo veliki pomen, ki ga je ta shod slovenskih naših obrtnikov imel tudi iz splošno narodnega stališča. Naši narodni nasprotniki gotovo niso pričakovali tolikšne in takšne manifestacije in to docela upravičeno, saj se še pred nedolgo temu tudi pri nas ni kazalo mnogo zanimanja za ta shod. S svojo številno udeležbo na zborovanju v Ljutomeru, pa je pokazal eden naših najmočnejših narodnih stanov, da se popolnoma zaveda ne le svoje narodnosti, marveč tudi velkanske narodne in — politične važnosti. Slovensko obrtništvo ni le dalo slovenskim klerikalcem najhujšo politično brco, marveč, pokazalo je tudi v najboljšji meri svojim narodnim nasprotnikom, da se v polni meri ve zavedati svoje politično-narodne eksistence. V več kot samo enem oziru se je s tem prebil z enim mahom ted, ki je doslej ležal težko nad slovenskimi obrtništvi, kolega je v celoti jemalo doslej v zakup sebi nemško obrtništvo in kolega so skušali klerikalci s svojim predlogom o fušarstvu nekako bagatelizirati, če že ne docela utajiti. Za slovenskoštajersko obrtništvo je napačila v nedeljo dne 2. t. m. nova doba, in prepričani smo, da je bil s tem storjen nov korak slovenskega obrtništva naprej v narodno stanovski boj.

Pastor Mahnert je vrgel v stran krinko. Pri položitvi spominskega kamna o priliki zadnjega Burschenschafta v Mariboru, je nastopil zloznani mariborski protestantski pastor dr. Mahnert kot slavnostni govornik. Mož ni povedal sicer prav nič novega, le forma že številnokrat povedanega, je bila docela različna od predhodnega, kajti tokrat Mahnert ni prav nič skušal govoriti izza kulis, marveč naravnost povedal, da gre njegovo delo in ono njegovih rene-gatskih avantgardistov za tem, da se pripravi preko slovenske zemlje most do Adrije — ne avstrijskemu, marveč — rajhovskemu Nemstvu. Za danes samo to, v prihodnjih dnevih pa več!

Nemško ščuvanje. Kot burševski slavnostni govornik je nastopil na binkoštno soboto med. Vogel iz Gradca. Ta mlečezobec se je z naravnost občudovanja vredno prostodušnostjo zavzemal za Prusijo in z nezasišano hladnokrvnostjo pozdravljal Schönererjevo protiaustrijsko delovanje in grajal vlado, ki si je dovolila vse nemško delo omejiti. Kaj čudno mora dirniti, da se ni spomnil zastopnik politične oblasti, da ščuva mlad fant proti državi, nemoteno in brez vseh obzirov. Tudi naša država, pravdičniva se kažejo v dokaj nelasni luči, kajti lokalni nemčurški listič je prinesel najvažnejša mesta — skoro dobesedno. Seveda, v Kraljovi tiskarni vedo, kako se imajo vsem stitostim najlože izogniti: List izdado pol ure pozneje in živ krst se več ne bo zanj in za njegovo vsebino zmenil. Nas bi se brzojavno konfisciralo...

Maribor. V vsenemških krogih mesta vlada silno ogorčenje. Po mnenju teh krogov, je zagrešil župan veliko pregreho, ker ni uradno pozdravil došli buršev in se z veliko večino obč. svetnikov absentiral vseh burševskih prireditvev. Ko so burši dospeli pred magistrat, je ostal — da si je bil preje razglašen uradni pozdrav potom župana — bal-kon popolnoma prazen. Kot edina uradna oseba se je buršem pokazal neki obč. sluga... Kakšni so bili vodilni motivi dr. Schmiedererjevega zadržanja, ne vemo in nas tudi ne zanimajo, dasi trde nekateri Nemci, da je bil temu kriv migljaj od zgoraj. Mogoče je, da se je uklonil dr. Schmiederer onim Nemcem, ki a priori obsojajo in vsled tega vedno izostajajo takim nemškim prireditvam, ali pa je »zbolel« odnosno »v najnujnej opravku odpotoval...« Na vsak način je bil nastop županov tak, da se ga vsestransko lahko komentira. Značilno je tudi govorjenje nemških krogov, glasom kojega je baže inelo orožništvo in vojaštvo povelje »pripravljenosti«.

K V. let. obč. zboru »Dramat. društva« v Mariboru. Menda vsled nepaznosti v tiskarni je izostala v našem poročilu o red. let. obč. zboru »Dramat. društva« zahvala g. rav-natelju Govekarju. Prosimo, da se vzame tem potom na znanje, kajti g. Govekar v Ljubljani si je stekel res premožno zaslug za mariborski slovenski oder.

Ormož. Minolo nedeljo je severno od Ormoža pristal vojaški balon »Raguza« iz Fischamenda. Z njim je prišlo troje častnikov. Balon je bil namenjen na Reko, a je imel ne-uzgodno sapa.

Voivnik. V krcni Ant. Zupane-kove so se stegli fantje. Ko je šel neki Godler iz gostilne ga je drugi, Kresnik oklofotal. Ker se jih je vrglo še par drugih na Godlerja je ta dva-krat ustrelil in Kresnika nevarno v prsi zadel. En strel je šel skozi gos-tilniško okno v sobo koder je bilo 15 gostov.

Maribor. (Razno.) V Slivnici sta se 30. m. m. sprla ilapca Šoba in Baumhackel. Zadnji je zbežal v lilev krmarija Faleša, koder ga je Šoba dohitel in mu s sunkom noža pre-pasal desno stran trebuha. Prepe-ljali so ga v tukajšnje bolnico. — Binkoštni prazniki so bili večinoma zelo deževni. — Radi novega pokopališča je mnogo pritožb, ker je še docela neurejeno. Te dni so nekoga tam pokopali, a se je pri spuščanju krste pokazalo, da je grob preozek. Katoliški del pokopališča je enak pu-ščavi, dočim je protestantski že urejen. Da, da — kaj našim farje-mar za ureditev! Samo, da vlečejo pogrebne stroške. — V Dravi so našli truplo neke kmetice iz Roža(?) na Koroškem. Truplo je bilo že močno nagnito in je ležalo vodi že čez en mesec.

Ptuj. Župan Ornič praznuje te dni 20letnico žalostnega spomina svojega županovanja. Mestna občina mu namerava prirediti večje gratis-žrtje. Radovedni smo, če se bo v teh dneh kaj spomnil nedolžnih žrtev, ki jih je njegov politični šnops na sto-tine spravil v ječe in v predčasní grob. Dvomimo! Vest ni dana takim ljudem, ki v družbi svojih somišlje-nikov morijo ljudstvo na debelo.

Maribor. Danes komedija v 3. dejanjih »Vrag«, ki jo uprizore ljub-ljanski igralci.

Zadruga rokodelskih obrti sod. okr. Laško v Laškem ima svoj za-družni zbor v nedeljo, dne 7. junija 1914 ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Al. Juvanciča v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Poročilo na-čelstva in polaganje računov. 2. Sprememba pravil. 3. Dopolnilna vo-litev. 4. Sklepanje o prireditvi raz-stave vajenskih del. 5. Slučajnosti. Prosi se vse p. n. ude, da se zboro-vanja v najčastnejšem številu ude-ležijo.

Goriško.

Tržič. V ladjedelnici so odpu-stili zadnje »regnikole«. Vojaška po-morska oblast je namreč zahtevala

brezpogojni odpust vseli laških po-danikov in utemeljila svojo zahtevo s tem, da se je izjavila, da ne smejo biti uposleni pri delu vojnih ladij tuji podaniki. Tudi par Angležev je zapustilo tržiško ladjedelnico in se preselilo večinoma v Carigrad.

Premeščenje. Namestniški svet-nik Franc Svetek je prestavljen iz Sežane v Gorico.

Gorica. (Samomor.) V sredo jutraj so našli na Kornu mrtvo služkinjo Terezijo Stekar, staro ko-maj 18 let. Stekar se je zastrupila. Pri njej so našli denarnico z 18 K, dva roba in naslov nekega vojaka. Prepeljali so jo v mrtvašnico. Vzrok samomora še ni znan. Istočasno pa so uvedli preiskavo proti dotičnemu vojaku.

»Corriere« je ves izven sebe in nikakor ne more pojmovati mogoč-nost sokolske veselice v Gorici. Pravi, da bodo prišli Sokoli s hribov telovadit v Gorico, ki je popolnoma laška in kjer Slovenci nimajo ničesar opraviti. Zraven pa se poslužuje najnesramnejših izrazov, s katerimi nas zasramuje. Slovenci, pridite v velikem številu v nedeljo 7. t. m. na sokolsko veselico, da pokažete ne-sramnim Lahom svojo moč in pravo-co do lastne zemlje!

Gorica. (Izpred sodišča.) Josip Bob, dimnikar, je bil obsojen na te-den dni zapora zaradi pretepanja. Vinko Knez iz St. Florjana je bil ob-sojen na 30 K globe zaradi pretepa. A. Škrl bo sedel pet dni, ker je grdo ravnal z dvema ženskama.

Prihodnjo nedeljo 7. t. m. se vrši velika sokolska veselica v Gorici na koncu Božičeve ulice ob Fran Josi-povem tekališču. Preskrbljeno je za imenitno zabavo, kakor tudi za do-bro jed in pijačo. Slovenci iz Go-rice in okolice, udeležite se mnogo-število sokolske veselice, katere se tako boje goriški Lah!

Slovenci, pokažite nesramnemu Lahu, da je Gorica slovenska in da imamo pravico prirediti na svoji zemlji svoje veselice! Lah! namerava- vajo v nedeljo nasilno nastopati in so že preskrbeli za mularijo, ki naj bi pri obhodu metala na Sokole gnila jajca! Slovenci na plan!

Dnevno.

Slovenski denuncijanti. Denunci-jantstvo je najgršl madež za vsakega človeka, pa tudi najbolj črna pika na značaju vsakega naroda. Še bolj žalostno pa je, če je v kakem narodu cela stranka, ki se bavi z denunci-jantstvom, da se s tem priku-pi na zgoraj. Taka stranka je naša kleri-kalna stranka. »Slov. Narod« je pri-nesel o tem važen članek pod naslo-vom »Zavezniki«. Tam piše: »Kleri-kalci so na Dunaju oni informatorji, o katerih smo uvodoma govorili in njihove informacije imajo namen, da služijo politiki močne roke proti vsemu kar se hoče danes na avstr. slovan-skem jugu narodno razvijati. Vsak nedolžen pojav narodne zavesti, ju-goslovanske solidarnosti, vsaka mor-da nekoliko pretirana beseda odu-ševljene mladine, vsako klerikalcem in njihovim načrtom nekoliko opasno gibanje političnih strank se na Dunaju denuncira kot državlj. nevarno, kot veleizdajalsko ali vsaj kot pojav ne-tojalnosti in nepatriotičnosti. Kleri-kalna denuncijantska pisarna je tako-rekoč dan in noč na poslu. Nobena jugoslovanska napredna stranka ni pred njo varna. Vsak najmanjši do-godek v Ljubljani, na Slovenskem, ki se da zlorabiti, se zlorabi, da se denuncira napredna stranka ali nje-ni voditelji. Hrv. srbska koalicijska je že radi svojega imena sumljiva. Proti njej se iznašajo vedno nova »dejstva« in dosedanko neurejenost razmer na Hrvaškem je v glavnem pripisovati klerikalnim denuncijacij-am, ki so se zajedle v najmerodaj-nejše faktorje monarhije. S posebno besnostjo deluje denuncijantska kan-cilija v svojem dalmatinskem »re-sortu«. — Tako »Slov. Narod«. Iz tega nam bo razumljivo marsikaj, kar se je zadnje čase pri nas godilo. Ker v Dalmaciji niso mogli prodrati klerikalci, so začeli narodne ljudi denuncirati. Pri nas so to že dolgo opravljali. Saj je bilo denuncijantstvo dr. Lampeta pred par leti vzor to-vrstne lumparije. Nekaj tako gnusne-ga še ni doživel kak narod na svetu. Poročila v nemških listih prihajajo pogosto iz klerikalnih krogov. — Tako si upa S. L. S. ohraniti svoje stališče, le na ta način sme delati tudi lumparije, ki se je n. pr. zgodila zadnjič na Notranjskem. Da klerikal-ci na Dunaju hujskajo proti narodnim ljudem na Slovenskem, to smo obču-tili tudi mi. Ako ima naš narod še kaj ponosa mora na vse to odgovoriti s tem, da se odvrne od denuncijantov in od nepoštenih ljudi, ki izdajajo brata zato, da vladajo nad ubogim narodom, ki ga za svoje koristi izda-jajo!

Tako je prav. Prijatelji jugoslo-vanske mladine nam piše: Pri nas se širijo poleg dobrih domačih listov pred vsem novi listi jugoslovanske mladine: Glas Juga, Jugoslavija, Nova Riječ, Narodno Jedinstvo. — Vsi ti listi prinašajo članke v srbskem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Ti članki pojasnjujejo naše jugoslovan-ske vprašanje. Veseliti mora nas Slo-vence, da se naše slovensko vpraša-nje v več člankih prav dobro poja-snjuje. Že zadnjič je »Dan« prinesel dvoje odstavkov, ki jih moramo z obema rokama podčrtati. Mi Slovenci smo predstraža Jugoslovanstva, za-to je naš boj najtežji in najvažnejši. Doslej se je od Juga gledalo na nas, kot na brezpomembne Kranjce, ki nimamo smisla za druge; posebno Hrvati so radi videli v nas polpome-čene planinske Hrvate, dočim so Sr-bi nas znali že od nekdaj drugače ceniti. Temu je sedaj konec. Odkar se je spoznala važnost Trsta, smo do-bili Slovenci, kot borci ob Adriji in Alpah poseben pomen. Mi smo pred-stráža, ki mora vzdržati. Jugoslo-vanska mladina se tega zaveda. S tem pa ni rečeno, da naj čakamo rešitve od juga, ampak zaradi juga se moramo tem vstrajneje držati. Naš veliki pomen, nam daje novih moči za boj.

Avstrija je postala problem, s katerim se ukvarjajo učenjaki, kakor svojčas s Turčijo. Posebno Nemci mnogo pišejo o nji. Tako je n. pr. se-daj napisal Lud. Hartmann v »Frank-furter Zeitung« dolg članek, ki go-vori o preteklosti in sedanjosti av-strije. Sedanji položaj smatra pisatelj za »veliki krah«. Pravi, da notranji in zunanji diplomati ne vedo kod in kam. Nazadnje konča pisatelj z be-sedami: »Ta država je vsled svoje zgodovine in sestave samo rudiment, ki sedaj nima nikake funkcije opravljati. To je žalosten glas iz rajha.

65 milijonov kron v vodo vrže-nih. V poslednjih delegacijah je del. Klofač bridko kritiziral avstro-ogr-sko zunanjo politiko, armadno poli-tiko, kazensko postopanje pred voja-skimi sodišči (o tem bomo še pisali ter našo mornariško politiko. O tem predmetu je povedal sledeče zanimi-ve podatke: »Vojaška uprava zahteva od nas strašne milijone, toda zdi se, da je ta denar, ki bi drugod mogel produktivno koristiti, včasih v resnici naravnost v vodo vržen. Po mojih informacijah to gotovo za vojno brodogradje. Prebivalstvo prinaša za gradbo drednotov ogromne žrtve, to so vsote, pri katerih se zavrti v glavi. Če pa naposled zvedo, da je na vse zadnje takšen drednot za nič, pa stojimo pred dejstvom, ki ohro-muje vsakogar v monarhiji, kjer se kulturne in socialne potrebe prezi-rajajo, med tem, ko se 60 milijonov kar tako vrže med smeti. Naš najnovejši drednot »Szent Iszvan«, ki je bil zgrajen na Reki je stal ogromne mil-jone, je s stališča sodobne moderne tehnike popolnoma ponesrečena lad-ja. To je ladja, popolnoma nesposob-na za boj in pri vsem tem tako na-pačno zgrajena, da se napak njenih sploh ne da nič več popraviti. Imar pri sebi strokovnjaško mnenje: Stav-ba in oboroženje drednota »Szent Iszvan« popolnoma nezadostno. Slabo oborožen. V boju z bombami obrežnih baterij ne bi obstal. Slab za brambo, slab za napad. Mesto, da bi bil za hitro plovbo, je silno počasen. Pri preiskunji ni mogel doseči onih 22 vozlov, ki bi jih imel doseči. Dre-dnot, ki je Avstro-ogrsko stal 65 mili-jonov kron je slab, kar se tiče obo-roženja, brambe, topov in strojev. Potreba je mnogo premoga; radi njegove akcije pa ni v nobenem raz-merju z množino vporabljenega pre-moga. Ladja, ki je stala tako ogromne denarje sploh ni za sodobno morna-rico in se torej ne more popraviti. Poprava sploh nemogoča, nemogoče zboljšanje, drednot je nesposoben za boj z drugimi drednoti in z obrežni-mi trdnjavami. Takšen drednot, ka-kor je »Szent Iszvan«, je pripraven za napored, kakor staro železo«. (Klofač v delegacijah, 26. V. 1914.)

Združiti nas hočejo. Do sedaj se je navadno mislilo, da so visoki kro-gi v monarhiji nasprotniki združit-ve Jugoslovanov. To pa menda ni res. V Budimpešti izdaja namreč ne-ki oficir nekaj vojaški list v mad-žarskem jeziku in vojni ministrstvo priporoča oficirjem madžarske na-rodnosti ta list, kar pomeni, da je on pisan v duhu, ki ga visoki krogi odo-bravajo. In ta list je priobčil članek v katerem se pletejuje za to, da bi avstr.-ogrsko monarh. združila vse Jugoslovane, to pa na ta način, da bi napovedala Srbiji in Črni Gori vojno v kateri bi seveda (o tem ni nobenega dvoma!) zmagala in potem bi anek-tirala obe srbski državi in še košček Grčije, da bi prišla do Soluna. Jugoslovani bi bili potem združeni, Nem-ci in Madžari bi potem lahko zati-rali vse Jugoslovane, ker potem ne bi bilo več slobodne Srbije in slobod-

ne Črne Gore. In Jugoslovansko vprašanje bi bilo po mnenju takih-le oficirjev »rešeno«. Nemci bi imeli svoje »Folksrate« v Belgradu, Nišu, Skoplju, Bitolju, na Cetinju in v Prištini na Kosovem polju. Jugoslovani, seveda komaj čakamo na tako združitev in posebno v Srbiji in Črni Gori že pripravljajo lampiončke, da bi pozdravili nemške in madžarske oficirje, srbske vojaške godbe se že nčijo igrati »Radetzky-Marsch«, kralj Peter si je že naročil uniformo avstrijskega frajtarija, Pašić pa lakajsko obleko, da bi ga grof Berchtold vzel za svojega osebnega lakaja. So res neumni nekateri ljudje, da si tako predstavljajo rešitev jugoslovanskega vprašanja. Pripomniti pa moramo, da bi bila taka »rešitev« jugoslovanskega vprašanja ideal tudi — naših klerikalcev.

Nobena tajnost! »Slovenec« priobčuje pod naslovom »Tajnost« naslednjo brzojavko iz Drača: »Vstajajo tudi topove in brzostrelne puške. Z ozirom na to, da so Srbi za časa okupacije pobrali v Albaniji vse orodje do zadnjega vozička, je čudno, odkod so se vstajši tako bogato založili.« — Ali je »Slovenec« v resnici tako naiven, ali se pa dela naivnega in noče vedeti, odkod ti topovi in brzostrelne puške? Mislimo, da mu ne bomo delali krivice, ako rečemo, da se on samo dela nevednega, ker noče priznati, da imajo Albanci ene topove in puške, ki so jih plačali tudi volilci dr. Susteršiča, ki je v delegacijah to odobril. Te topove in puške imajo Arnauti še od lanskega napada na Srbijo, dobili so pa to orožje iz Avstrije, da bi ubijali Srbe, pa so jih Srbi po notah topli, tako, da Albanci ne mislijo več na to, da bi prihajali na srbsko ozemlje ropat in morit. Ko pa še imajo orožje, brez prelivanja krvi pa živeti ne morejo, so se Albanci lepo spuntali proti knezu, ki se ga niti od daleč ne bojijo tako kot Srbov. Takrat, ko so šli Albanci ropat in morit na srbsko ozemlje, se »Slovenec« nič ni čudil odkod imo orožje, četudi mu je bilo znano, da so Srbi za časa svoje okupacije pobrali v Albaniji vse orožje do zadnjega vozička. Seveda, takrat so Albanci porabljali orožje tako, kot je to želel Berchtold in z njim, seveda, tudi Susteršič, sedaj pa porablja jo to orožje drugače kot bi si to želeli na Dunaju in — v deželni dvorcu v Ljubljani. Zato je »Slovenec« tako radoveden, četudi dobro ve odkod Albancem topovi in brzostrelne puške?

Čuden človek. Bolgarska fima na Dunaju svojega poslanika v osebi znanega Salabaševa, ki je napisal toliko člankov za dunajske liste za časa vojne, kakor da ne bi bil diplomat, temveč žurnalist. V začetku srbsko-bolgarske vojne, ko so Bolgari zahrbtno, po noči, brez vojne napovedi, napadli Srbe in so se ti morali za par kilometrov umakniti, je napisal Salabašev v nekem dunajskem listu na naslov Srbov besede »vae victis«, t. j. gorje premaganim. No, pa premagani so bili Bolgari. Sedaj pa priobčuje sofijski list »Volja« brzojav, ki ga je ta čudni diplomat poslal bolgarski vladi par dni pred začetkom vojne. V tem brzojavu pravi Salabašev: »Govoril sem celo uro z grofom Berchtoldom, ki misli: 1. Srbija in Grčija sta stavili Rumuniji za dovoljujoče predloge, ali na nasvet Avstrije in Nemčije bo šla Rumunija rajše z Bolgarsko; 2. Ako Rumunija udari na Srbijo, ne bo nobene nevarnosti od strani Rusije, ker je Bolgarska tudi slovanska država; 3. Tudi od strani Turčije ne preti nobena nevarnost, ker bo ona simpatizirala z Bolgarsko in ostane v prijateljski nevtralityti nasproti nji; 4. Avstro-Ogrska in Italija boste odločno podpirali Bolgarsko ne samo da obdrži Serez in Kavalo, temveč tudi da dobi Solun. Nemški cesar sicer radi rodbinskih zvez simpatizira z grško zahtevo po Solunu, ampak grof Berchtold upa, da bo Nemčija navzlic temu podpirala Bolgarsko, da dobi Solun. Anglija se še ni izjavila, nasprotujete pa samo Rusija in Francija; 5. Avstro-Ogrska ima v Bosni Hercegovini in na ogrski meji dovolj armade, ki bo izvrševala zadostni pritisk na Srbijo. Nadaljnje odredbe so odvisne od sklepov bolgarske vlade in od razvoja stvari.« Tako je brzojavil Salabašev in bolgarska vlada se je po tem ravnala: bolgarska armada je ponohi zahrbtno, brez vojne napovedi napadla Srbe in Orke. Nadaljnji razvoj stvari je pa znan: Srbi so pognali Bolgare preko Bregalnice na staro bolgarsko ozemlje. Turki so vzeli Odrin, Rumuni so prestopili Donavo in prišli na Bolgarsko — avstrijska armada ni pa čisto nič »pritiskala« na Srbijo, ker so rekli Rusi, da ne dajo napasti Srbije in pred Rusi ima Berchtold pripravljen respekt. Iz vsega tega se vidi, da nima Bolgarska nič boljših diplo-

matov od Avstrije. Salabašev je pa pravi Berchtoldov brat — po pameti.

Dne 6. junija 1914 se vrši ob polu 9. zvečer pri Moharju v Spod. Šiški

javen shod narodnega delavstva.

„Položaj sloven. delavstva.“ Poroča tovariš A. Brandner, strokovni tajnik N. D. O. iz Trsta.

Delavci in železničarji udeležite se shoda v največjem številu.

Ljubljana.

— Velikodušna ustanova za Slov. Matico. Po sinočnji seji »Slov. Matic« je prečital blag. g. Koder pismo preds. prof. Ilesiča, v katerem »Slov. Matica« naznanja, da poлагata on in njegova gospa soproga v »Slov. Matici« svoto 500 K, ki naj služi kot glavnica, iz katere obresti se naj izdajajo poučne in zabavne srbske in hrvatske knjige za slov. mladino. Ustanova je položena v spomin sinčka Vladimira Ilesiča in bo nosila njegovo ime. Velikodušno ustanovo Maticinega predsednika so vzeli odborniki z zahvalo na znanje. Ta plemeniti čin je najlepši zgled za vse, ki hočejo položiti svojim mrtvim trajen, živ spomenik.

— In še enkrat: Ljubljanski hišni posestniki. Klerikalec dr. Vinko Gregorič je praktičen zdravnik pa še bolj praktičen hišen posestnik. Porodil je svoj čas v Ljubljani »Društvo hišnih posestnikov«, ki šteje danes izmed 1700 »posestnikov« hiš, menda 400 ali 500 članov, več jih pa ne spravi skupaj. Ampak dresiral je te ljudi prav po kapitalistično! Vse olajšave hočejo imeti od dežele, občine in države, kajpak sami bi pa najraje vse — odrli! Lepo vas prosimo: Ali ni to odiranje, če zahteva tak-le »mušter« od hišnega posestnika po 30 K od stranke samo za to, da ji pri vstopu v stanovanje — kuhinjo prebéli! Če da to napraviti stranka sama, jo stane k večjemu 5—6 K! Ampak — gospodar hoče imeti masten profil! Letos so nekateri gospodarji, ki nimajo nikoli dosti za ekipaže, klobuke in obleke, zvišali najemščino v februarju, zvišali so jo v maju, pa jo nameravajo spet v avgustu! Ali ni to kapitalistično odiranje ljudi, ki že itak premišljajo, se le še sploh plača živeti pod takimi razmerami. Otrok — tudi ne marajo nekateri gospodarji v hiši! To je najnovejši kapital, z otroci proci — na gnojščici! Saj res: oženjeni ljudje naj žive po berlinskih ali pa pruskih navodilih; kaj treba otrok! Tako se ožibljuje za avgust zopet novo izžemanje, da bo vse skripalo. Tak je najnovejši napredek »bele Ljubljane«. Pa pravijo ljudje, da žid odira!

— Iz Trnovoga. Danes smo čitale v »Dnevu« o aferi dveh žensk, ki se je vršila radi trnovskega kaplana. Odkrito vam povem, da bodo trnovske babnice že zbesnele vsled ljubezni do tega zalega mladeniča. Ne sliši se drugega kakor: ali gospod kaplan tudi k vam v vas hodi? — Ali si ga danes že videla? itd. Človek, ki to sliši, bi počil od smeha. Vendar gospod kaplan narašče hodi v Trnovsko ulico. Tja g. kaplan pride že večkrat ob ¼8. jutraj. Bog mu blagoslovi. Kam plovemo s temi božjimi namestniki. — Trnovčanka.

— Okradena dama v Tivolju. Predvčerajšnjim je sedela v tivoljskem parku neka dama. Svojo ročno torčko je obesila na ročaj pri klopi. Ko je odšla, je pozabila na torčko — in ko se je vrnila ni bilo torčke več na onem mestu. V torčki je imela 50 K denarja. — Dama je torej drago plačala svojo neprevidnost. Opozarjamo na ta slučaj sprehajalce, da ne bodo preveč brezskrbni, ker se po naših parkih vidi vedno več brezposelnih ljudi, ki menda preže na kak plen. Torej pozor!

— Z železom mu je predril nogo. Vajenec France Mihevc je sunil med prepri 15letnega vajenca pri Tönniesu, Lojzeta Klančarja z nekim železom v levo nogo in mu jo je predril.

— Električni tok ubil Ljubljana v Šklednju. V plavžih »Kranjske industrijske družbe« v Šklednju se je dne 3. t. m. popoldne po delu zabavalo več delavcev. Eden izmed njih, 23letni Franc Ceglar iz Ljubljane je vrgel svojo čepico v zrak. Čepica pa je obvisela na elektrovodu. Fant je splezal nanj; toda komaj se je dotaknil žice, ga je zadel električni tok in Ceglar je padel mrtve na tla.

— V soboto dne 6. junija 1914 se vrši ob polu 9. uri zv. pri »Moharju« v Spodnji Šiški javen shod narodnega delavstva. »Položaj slovenskega delavstva.« Poroča tovariš A. Brandner, strokovni tajnik N. D. O. iz Trsta. — Narodno delavstvo v Šiški naj z izpomantno udeležbo

na shodu pokaže, da je res narodno in stanovsko zavedno. — Delavci in železničarji! Na javnem shodu obrazložimo svoje težnje in protestirajmo proti krivicam, ki se nam gode vsepovsod! V soboto vsi na shod!

— II. redni občni zbor »Narodno Socialne Zveze« v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 7. junija 1914, ob polu 10. uri popoldne v mali dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani.

— Diva v zadregi, krasna veseleigra v treh dejanjih, ena najsijajnejših filmskih burk te sežije predvaja se danes v kinematografu Ideal. Kdor se hoče dobro zabavati in se nasmejati, ta naj ne zamudi posetiti te dni kinematografa Ideal. Poleg tega predvaja se še krasna tridejanska drama »Morja osveta«.

Trst.

Mestni svet tržaški je imel v sredo ob navadni uri sejo, ki je nadaljevala snoči ob 7.30 zvečer.

Nabor. V torek je od 169 nabornikov prišlo k naboru 153. Potrjenih je bilo 45, med temi tudi 8 za mornarico.

V Trstu nameravajo pomnožiti število policijskih agentov. Zaenkrat je razpisanih deset mest.

V Nabrežini traja štrajk klesarjev še vedno.

S kladivom po glavi, 26letni Ivan Seničar se je udaril med svojim opraviлом v ladjedelnici pri Sv. Roku s kladivom po glavi. Seničarja so na mestu nesreče obvezali in ga nato peljali domov.

Tržaška porota.

PROCES BJEKAR.

Trst, 3. junija.

Utiš današnje razprave: Za Bjekarja je olajševalno izpovedala zlasti priča Alojzij Kočevar, poštni uslužbenec v Trstu, urad »Trst 7« v ulici Stadion. V prvi polovici razprave so bili zaslišani: vodja poštnega urada »Trst 7«, Kavčič, poštni kontrolor G. Lindtner, za njim pa Josip Pohus, Ivan Trenner in Al. Kočevar. Razprava je bila prekinjena ob tri četrt na dve popoldne. V popoldanski razpravi so bile zaslišane priče Fillinich, Levitz, Visin in dr.

V torek popoldne so porotniki ugotovili, da se lahko svinec, s katerim sta spojena konca vrvice pri vreči, nadomesti s starim že rabljenim svincom.

Na vrsto pride Kavčič.

Vodja poštnega urada »Trst 7«. Ima urejevati denar, ga zaviti in vpisati svote. Pojasnjuje manipulacije pri odposiljavi denarja. Če prekorači kakšna vložena svota 40.000 K, se o tem obvesti glavno pošto, da prisostvuje vsprejemu vreče kontrolor iz centrale. — 11. decembra je Lindtner ukazal Prodani, naj o svoti obvesti poštni urad »Trst 1«. Ukaz je priča slišal popolnoma dobro. Ni videl, da bi izročil Lindtner Bjekarju kakšnega listka. Konstatirala sta z Lindtnerjem diferenco 127.800 do 127.900 K. — Predsednik vpraša, koliko časa je bil Bjekar sam. Priča se tega ne spominja; najprej pravi 7 do 8 minut, nato se ugotovi in protokolira: od šest do deset minut. Izpove svojo sodbo o Kočevarju. Bjekar je bil točen in vesten.

Ker je Bjekar dobro poznal zadevo, se mu zdi mogoče, da more samo on vedeti, kam je izginil denar. V razgovor pride zopet pošlatelj 92.000 kron, ki je bila na pošti 15. novembra 1913. O premenjani nakaznici ne ve ničesar, le slišal je, da je bil listek z zneskom 92.000 K podložen.

Bjekar je bil prva leta bolj lahkoživ. Zadnja leta pa je bil soliden in mu nima česa očitati.

Bjekar vpraša nato Kavčiča, kje so bili pečati po uporabi. Priča: Zaprti.

Državni pravdnik stavi priči nekaj vprašanj, katera mu Kavčič pojasni. Zagodetna točka je zopet diference 127.800 do 127.900 K, zaradi katerih se razvije med Kavčičem in državnim pravdnikom debata.

Dr. Robba prosi, da se glede pojasnila prave in ponarejene vreče zasliši še enkrat tajnika poštne direkcije. Zagovornik stavi nato tajniku Marignoni vprašanje. Marignoni ne odgovori.

Dr. Robba: Naj se protokolira, da tajnik c. kr. poštne direkcije noče odgovoriti!

Kavčič hoče pojasnjevati zadevo glede prave in ponarejene vreče in tatvine v in izven poštne urada. **Predsednik:** To ni v zvezi z vprašanjem.

Zagovornik: Včeraj je tudi gospod tajnik Marignoni podal svoj resume, ki k razpravi ni spadal! Prosim, da se moj predlog upošteva!

Predsednik ne dovoli nič in ugovarja. **Nato se zasliši kontrolor**

Gabrijel Lindtner.

Govori nekam gotovo, tako, da napravljata utis, kakor bi svojo izpoved znal naizust. Med izpovedjo ne nadoma obstane, pomisli in prične znova. Patetično izjavlja: v časa ekspedicije sem bil v uradu navzoč sam, Bjekar in en sluga. (Bjekar pri tem prikim.) Videl sem, da je Bjekar ob prenosu vreče spremljal slugo do voza. Če je Bjekar kaj nesel, ne vem, pač pa sem gotov, da je šel Bjekar do voza skupno z drugimi. — Videl sem takoj, kje je bil pogrešek med 127.800 do 127.900 K.

Predsednik: Koliko minut je preteklo med vašo odsotnostjo iz urada?

Priča: Čez pet gotovo. **Predsednik** ga vpraša, kako visok je bil znesek 127.800 K v bankovcih.

Priča: 16 do 18 centimetrov.

Predsednik mu pokaže falsifikat, kateremu priča pritrdi. — **Predsednik** mu pokaže spremnico. Priča se zdi pečat čuden. Je ponarejen. Nadalje pravi priča, da ni pisal na spremnicco nikoli ex offio, temveč »Dienstsahe«. To se protokolira. **V času ekspedicije je bil v svojem oddelku obtoženec sam.**

Predsednik pozove Bjekarja, naj govori, in ga opozori, naj ne vprašuje, temveč naj oporeka mirno. — **Lindtner** trdi, da ni ukazal Bjekarju, naj piše s kopiativnim svinčnikom. (Bjekar pravi namreč, da mu je Lindtner ukazal pisati s kopiativnim svinčnikom.)

Predsednik: Kje je sedel Bjekar usodnega večera?

Priča: Pri svoji mizi, na levi strani.

Bjekar: Ni res; tisti čas sem stal!

Predsednik: Kaj je delal?

Priča: Zdi se mi, da je imel posla z zaviljanjem.

Priča se pokaže različne predmete: pečat, svinec in drugo, katere Lindtner pregleda in izreče o njih svoje mnenje.

Drž. pravdnik: Ali je bilo mogoče, da je v usodnem trenutku Bjekar zamenjal pravo vrečo s ponarejeno?

Priča: Da! To bi mogel tudi preseci!

Lindtner včasih vprašanje ne razume tudi po dolgi razlagi. **Predsednik** Clarici se mora nad njim skoro znesti, in priča še ne razume. Zagovornikova vprašanja mu mora poleg komentara dr. Robbe razlagati še posebej predsednik. Tuintam mu mora razložiti vprašanje še posebej v nemščini, toda priča niti tedaj ne razume, s čimer povzroča med avditorijem mnogo smeha.

Zagovornik vpraša, koliko pečatov je v uradu. **Lindtner** šteje in šteje, pa ne prešteje. Slednjič spravi iz sebe še negotovo število 7.

Potem pride do debate med Lindtnerjem in obtožencem. Ko ga Bjekar dodobra pobije, se Lindtner preplašeno umika. Sploh igra zelo smešnopogumno vlogo. — **V debato med Bjekarjem in pričo poseže tudi prva priča Marignoni.** — **Dr. Robba** opozori na neko anonimno dopisnico, v kateri stoji:

»Lindtner ima denar na zgornjem Kranjskem.«

Prosi, da se to preišče. **Predsednik** Clarici se zaraditega nad zagovornikom zjezi, in pravi, da je nesramno, če hoče zvaliti krivdo na Lindtnerja. Prišlo je do polemike med zagovornikom in drž. pravdnikom, na kar je predsednik Lindtnerja skoro zapodil. Sledila je pavza dvajsetih minut.

Nato je bila zaslišana priča Josip Pohus.

Dne 11. dec. ob 6. uri je pomagal šteti denar. Po opravi je odšel v svoj oddelk za pisma. O tatvini je izvedel šele iz preiskave. Ne pove nič važnega.

Ivan Frenner,

uslužbenec v uradu »Trst 1«, pri-seže in pove, da odpirajo vreče uradniki. Dne 12. decembra je imel vrečo mogoče v rokah, toda posvetil ji ni nikakršne pozornosti. Po par pojasnilih odide.

Na vrsto pride Alojzij Kočevar.

Pri-seže. Ni imel stalne službe. Ta teden je opravljal to opravilo, drugi teden zopet drugo. **Predsednik** ga vpraša, kako je prebil jutro usodnega dne. Kočevar pojasni. — 11. decembra mu je Bjekar velel napraviti vrečo. Potem je bil odsoten od 6:15 do 6:50 minut. Ko se je vrnil v urad, je pregledal vreče, če nimajo mogoče kakšne luknje. Bjekar je tačas sedel ob denarnih vrečah. Nato ga je prišel nekdo obvestiti, da ga išče neka ženska. — Bjekar mu je velel, naj po-

šiljatev trikrat zapečati. Potem je vrečo stehal in povedal težo. Tačas je bil v uradu tudi Lindtner. Vrečo so nato prenesli v voz, katerega je odprl postiljon. Vrata je potem, ko je bil voz že zaklenjen, preizkušal tudi Bjekar. Postiljon je pognal konja po ul. Crociera v ulico Coroneo. Vozil je po ulici Carducci v ulico Galatti. Tam se je voz ustavil pred pošto. Kočevar je vzel štiri vreče in jih nesel v urad. Pri tem opravilu mu je pomagal neki mladenič. Uradnik je pregledal vreče in jih prevzel. Po pozdravu je odšel v neko gostilno, kjer je pil četrta vina. Tam je srečal znanca, ki ga je prosil za popravilo starih (Kočevar je namreč tudi čevljar) in za napravo novih čevljev, s čimer je bil Kočevar zadovoljen. — **Bjekar ni dovolil, da bi pisali težo na vreče uslužbenca.** Kočevar trdi, da ni tega tudi nikoli storil. — **Usodnega večera,** pravi, je videl, kako je Bjekar čital »Piccolo«. — **Denarne vreče** je nesel v voz priča, vrečo z 127.800 K pa je položil v voz Bjekar lastnoročno.

Po par vprašanjih in odgovorih priča odide in predsednik prekine razpravo ob tri četrt na 2. popoldne. Nadaljevanje razprave prične ob pol petih popoldne.

Popoldne je bil kot prva priča zaslišan

Ivan Fillinich.

ki je najpoprej prisegel. Dne 11. decembra zvečer je do 6. ure tehtal zavoje. V oddelku za pisma ni bil. Potem, ko je pomel urad, se je podal v Bjekarjevo sobo, kjer je videl Bjekarja. Kočevar — pravi — se je vrnil v urad nekaj minut pred sedmo uro zvečer. — **Pomagal je deva denar v vrečice.** Ko je prišel Lindtner v urad, je poklical Kočevarja, naj se vrne pečatiti pošiljave. Videl je, kdaj se je Kočevar vrnil v urad. Vreče na stolici ni opazil, Bjekar je odprl blagajno in vzel iz nje vrečo. **Trdi, da je obe vreči z večjimi vrednostmi nesel iz urada v voz Kočevar.** Kočevar potrdi svojo izpoved pod prisego, in vztraja pri tem, da je nesel vrečo s 127.800 K v poštni voz Bjekar.

Bjekar izprašuje pričo, če je videl, da je prinesel 11. decembra v urad kakšno vrečo? Priča zanika. Po teh pojasnilih priča odide. Zasliši se pričo

Ivana Levitz.

ki najpoprej priseže. Levitz se je nahajal večkrat v Bjekarjevi gostilni, kjer je igral karte. Ob praznikih je v tej gostilni tudi večerjal. Par-krat sta napravila skupen izlet na Kras. Navadno sta plačala vsak svoj račun. Bjekar je napravil nanj utis dobrega moža. V nedeljo pred usodnim večerom je tudi bil z njim v gostilni. Bjekarja so vsi spoštovali. **Nato je bil zaslišan**

Evgen Visin,

ki predvsem priseže. Usodnega večera ni govoril z Bjekarjem. Videl je, da je Bjekar stopil iz oddelka za pisma. Urad so zaprli ob devetih zvečer, na kar je šel priča z uradnikom Taftom proti domu. — **Poročilo** prekinjeno ob pol 6. popoldan.

Trst, 3. junija.

Anton Reja.

izpove, da je bil 11. dec. v službi v uradu »Trst 7«. Pravi, da je b Bjekar vedno vesten in točen.

Priča Ivan Feriuga

ne izpove bistveno nič važnega; o Kočevarju pravi, da ni bil čisti pariet.

Priča Roman Salomon

pove približno isto kakor predzaslišanec.

Priča Fran Resnik

ponovi skoro isto.

Priča Emil Nadoh

dvomi, da je bil Bjekar za takšno tatvino prepošten.

Priča Marij Pola

pove samo, da je bil Bjekar vedno pošten. Skoro enako je izpovedal priča Marij Glatz.

Pri njegovem zaslišanju je prišlo med zagovornikom in predsedom radi nekega nedovoljenega vprašanja do besede.

Priča Jurij Prodan

izpove, da je po naročilu poštnega uradnika obvestil centralo o znesku preko 40.000 kron.

Priča Bernard Postojna

ne ve pojasniti ničesar.

Priča Viljem Holluschka.

Priča je stopil iz urada ob 6. uri in pol. Ne ve povedati nič važnega. O Kočevarju se je izrazil, da ni posebno prebrisan, kar je izzvalo smeh med občinstvom. Za njim je nastopila priča

Guldon Teuschl.

Priča ne ve ničesar o izginelom denarju. Bjekarja je imel vedno za

najvestnejšega človeka. Ne on, ne drugi uradniki mu niso očitali ničesar. Priči se ni zdel Kočevar poseben inteligenten.

Priča Josip Streinz.

Da bi se telefoniralo s poštnega urada na glavno pošto glede izgubljenega denarja, ne ve priča ničesar. Pojasnjuje, kje se nahaja denar in razlaga manipulacije, ki se vrše predno je vsota odposlana naslednjega dne. Onega usodnega dne ni opazil v uradu nič abnormalnega. Priča pravi, da so krožile po uradu večkrat denarne vreče, ki so nosile stare madeže.

Priča Salvator Crosilla.

On je imel nočno službo. Ključke blagajne je imel on in kadar je spal v uradu, je položil vedno ključke pod vzglavje. Pravi, da ni mogel, da bi mu kdo izmaknil ključke, ker bi se takoj prebudil. Blagajna je zaprta z dvema ključema. Blagajne ne more odpreti nihče brez ključev. Slugo, ki je nesel vreče iz urada, je spremljal sam. Ni mogel, da bi se vrečica izgubila med potjo, zakaj nahajala se je poleg drugih vrečic v veliki zavezani vreči.

Adam Gianpiccoli.

Ko počiva v uradu, spravlja ključke blagajne pod blazino. Predsednik vpraša pričo, kako si on tolmači to, da ni bil obveščen kontrolor, da je odposlana z urada 7 vsota nad 40.000 kron, kakor se to drugače vedno dogaja. Priča pravi, da ne ve. Čisto mogoče pa je, da je bilo obvestilo oddano po telefonu, a da ni dospelo na pravo mesto, je morda vzrok to, da ni bilo oddano na pravilno številko.

Benedikt Sauli.

Priča Sauli ni sprejel nobenega telefoničnega obvestila o poslani vsoti, ki znaša nad 40.000 K. Kdo da je sprejel poročilo, ne ve.

Josip pl. Bumbert.

O telef. poročilu glede označene vsote, ne ve ničesar. Nihče ne more odnesti denarja, ne podnevu, ne ponoči.

Maksimiljan Vales.

Priča Vales je bil tudi v službi onega dne. Telefoničnega poročila ni sprejel. Ko bi ga sprejel, bi to naznanil kontrolorju.

Razprava prekinjena ob 8. uri in pol zvečer.

Trst, 4. junija.

(III. dan razprave.)

Predsednik pokliče vse priče po imenu. Razum dveh (V. Jurševića in J. Bresitza) so prisotni vsi povabljeni.

Priča Ernest Tatt

11. decembra je bil od 6.1/4 zv. do 8. ure v oddelku za pisma. Ni opazil nič posebnega.

Priča Josip Povšič

ne izpove bistveno nič važnega.

Priča Viktor Banel

ne razume italijanski. Predsednik ga vpraša, koliko časa je v Trstu. Ko mu sluga prestavi, odgovori: eno leto. Predsednik: Pa ne znate italijanski? Priča: Samo nekaj besed. — Pokliče se tolmāč, ki mu razloži predsednikova vprašanja. Ne pove nič posebnega. Bjeckarja ne pozna.

Priča Ivan Taučer

pove, da je odprl 11. dec. poštni voz iz katerega je vzel Kočevar vreče z denarjem. Kočevar pojasni, da mu je pri delu pomagal neki mlad človek, o katerem misli, da je poštni uslužbenec. Ta pomagač ni nosil uradnega pokrivala, temveč je bil goloflav.

Priča Josip Gimbentini

je prisostvoval, ko je Tavčar odprl voz, ni pa videl, da bi mu pri delu kdo pomagal.

Priča J. Zadnik, Leopold Bunc, Josip Marincic in Ljudevit Murer ne izpovedajo nič posebnega.

Priča Dante Dardis, Peter Kompare, Alojzij Colombar, Virginij Pozzobaldi niso izpovedale nič važnega.

Priča Marij Fauninger

izpove, da so našli v vreči »Trsta 7« mesto denarja papir. Zavitek je bil pravilno in tesno zavojan.

Priča Raka Valentin

ne izpove nič posebnega.

Priča Edvard Pernetti

je uradnik pri A.-O. banki pove, da so pri odkritju tatvine telefonirali na pošto o papirju mesto bankovcev.

Priča Pavel Gostiša

izjavi, da številka na napačnem zavitku ni izhajala od ekonomata. Na to so bili zaskrbljeni še: M. Tomazlić, J. Humar, F. Homec, N. Ferluga, A. Hribar, V. Juršević, E. Heinze ne izpovedajo nič novega in važnega.

Priča Ivan Calligaris

pove, da je na predvečer Bjeckarjeve aretacije igral z Bjeckarjem v gostil-

ni »briškolo«. Pri Calligarisovem izpovedovanju se je publika zopet nekoliko posmejala. — Zaslisevanje priči, ki ne povedo nič posebnega, je dolgočasno in utrudljivo, posebno pa izpovedi priči, ki ne vedo nič drugega kakor ponavljanje o prenašanju paketov. — Predsednik prečita izjavo Bjeckarjeve gospodinje, ki pravi, da je bil obtoženec pretočen in preveč vreden, da bi izvršil kakšno tatvino. Zaslisi se

Terezija Fradeloni.

Pove, da pozna Bjeckarja že kakih deset let. Ima tudi sina, ki je star šest let. Na predsednikovo vprašanje, če je otrokov oče mogoče Bjeckar. Priča se pojasnilom odtegne. — Proces se nato prekine do petih popoldan. — Popoldne prične proces ob petih z zaslisanjem Egidija Žuš; popoldanska razprava je končala z izpovedbami izvedencev za pisavo. Več poročamo jutri. Poročilo je prekinjeno ob 1/26. popoldan.

Vzrok nesreče parnika „Empress“.

Preiskava v teku.

Začela se je preiskava, kdo je zakrivil grozno nesrečo parnika »Empress«.

Iz pripovedovanja kapitana ponesrečene ladje, Kandala, bi izhajalo, da je nesrečo zakrivil kapitan švedske ladje.

Tako-le pripoveduje kapitan Kendal:

»Zapazil sem ladjo »Storstad«, ko je bila še 2 milj (3 in pol kilometra) oddaljena. Naenkrat pa jo je zakrila gosta neprodorna megla. Dal sem povelje za umikanje in potom signalov »Storstadu« naznanil, da se umikam. S »Storstadom« sem dobil takoj obvestilo, da se je ustavil, narkar seve sem bil popolnoma brez skrbi.

Dve minuti na to pa zapazim, kako se dviga iz megle »Storstad«, ki je bil oddaljen od »Empressa« komaj 30 m. Zaman sem klical proti »Storstadu«, da naj se ustavi in umakne. »Storstad« je drvil naravnost proti nam. Poskusil je sicer spremeniti tek, toda prepozno.

Ko je sprednji konec »Storstada« predrl bok »Empressa«, sem rotli norveški parnik, da naj ostane v svoji poziciji in naj se nikar ne umika, da ne bo mogla skozi odprino vreti voda. Tudi tega ni izpolnil kapitan »Storstada«. Nasprotno z vsoto silo se je umaknil 1 miljo (1 1/4 kilometra) daleč.

To pripoveduje kapitan Kendal. Še težje so obdolžitve, ki jih je proti švedski ladji in njenemu kapitanu Andreasu nagromadil advokat iz Montreala Luis Gosselin, ki odločno zatrjuje, da se posadka »Storstada« niti ganila, da bi pomagala pri reševanju delih. Ni odposlala niti enega čolna. Čolni ponesrečencev so morali veslati čisto pod »Storstad«, in na ladji se ni nihče potrudil, da bi jih pri tem podpiral. Po dolgih prošnjah in zahtevah so nam dali vendar lestvice iz vrh, da smo zlezli na krov.

Kapitan Andersen seveda vse to taji in pravi, da je »Empress« imel negotov tek, da se mu ni bilo mogoče ogniti in da »Storstad« radi tega ni ostal v boku »Empressa«, ker je »Empress« s takšno silo drvil naprej, da je sam zdrobil rilec »Storstada«, ki se je moral potem silno previdno obračati po reki radi ponesrečencev. Stori pa da je vse za reševanje potrebne korake.

Obe izpovedi si popolnoma nasprotujeta.

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

KNEZ WIED PRIPRAVLJA DRŽAVLJANSKO VOJNO.

Drač, 4. junija. Položaj v Albaniji je postal za kneza Wieda skrajno neznošen. Orožniki, dosedaj edina opora pruskega princa, so začeli prehajati k vstajem. Vstaji o knezu Wiedu niti slišati ne marajo. Najbolj se jim je zameril s tem, da jim je naložil in pobral davek, ter da je nad nje poslal kristjanske tujece. Knez Wied hoče še nekaj poskusiti, da bi se obdržal na preperlem prestolu. Po-

skusiti hoče z državljansko vojno, sedaj ko ga Evropa ne more uslišati in mu poslati mednarodne čete na pomoč. Zato je naprosil Prek Bib Dodo in Boljetinca (o tem že dolgo ni bilo ničesar slišati), da bi od severa napadla osrednjo Albanijo in vstaje. Baje ima poglavar Prek Bib Doda 20.000 mož na razpolago.

KRATKO »VLADANJE«.

Pariz, 4. junija. Nobena tajnost ni več, da so se velesile že pripravile na to, da bo Wied pobral šila in kopila in lo potegnil iz Albanije. Njegov naslednik bo baje kakšen turški princ.

TUREK SE HOČE GIBATI.

Carigrad, 4. junija. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da v slučaju homatiji na Balkanu tudi Turčija ne bo ostala mirna.

LADJE ZA VARNOST KNEZA.

London, 4. junija. Reuter poroča: Angleška vlada je privolila odposlati angleške vojne ladje pred Drač za varnost kneza, če bodo to tudi druge velesile storile.

BOJ ZA DRAČ. — KNEZ WIED SE BO ODPOVEDAL PRESTOLU.

Rim, 4. junija. Iz Drača prihajajo vznemirljiva poročila. Mednarodna komisija, ki se je pogajala z vstaji, se je vrnila in odločila svoje mandate, ker vstaji zahtevajo mohamedanskega kneza. Knez Wied si je odločitev še pridržal. Baje je odločen, odpovedati se prestolu. Vstaji bodo danes ali jutri napadli Drač. V mestu je 800 Mallorov, 300 orožnikov in 100 oboroženih »nacionalistov«. Proti vstajem bodo streljale tudi avstrijske in italijanske vojne ladje. Prišlo bo do popolnega obleganja.

ČESKO-NEMŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Dunaj, 4. junija. Danes se vršeca česko-nemška konferenca ni dosegla tega vspeha, da bi bilo mogoče sklicati državni zbor. Spravna pogajanja se prično 15. junija v Pragi brez vlade in brez kneza Thuna.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vsa prejšnja izdela v znakah. Zaključek malih oglašev ob 6. uri zvečer.

Mesečna soba, z 100 sobi z balkonom in prostim vodom se v Sodni ulici št. 6. I. nadstropje, takoj odda. 470—x

Proda se skoro nov, beli otročji vozček na 4 gumijevih kolesih. Več Florijanska ulica 3, pritličje.

Odda se svetla soba, pripravnost za pisarno. Naslov pove »Anončna ekspedicija, Jos. Hočevar«. 504—2

Izveščana blagajničarka

izve primerne službe v Ljubljani. — Cenjena vprašanja pod »Vestna« na pošto leže Ljubljana.

J. Zamljen

čevljarski mojster

v Ljubljani, Gradišče št. 4

izvršuje vsa čevljarska dela do najfinjših izvršitev in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in televaldske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlj.

Baška!

Prvo čisto slovansko kopališče ob Adriji

Hotel Velebit

lastnik Hrvat A. Tudor na otoku Krku (Veglia), Istra.

Izvrstna kuhinja, nič zdraviliške takse.

Hotel ima krasen položaj, je okoli 20 korakov oddaljen od morja proti kopališču. Nova moderna zgradba; oskrbljen je z izvrstno pitno vodo. Pred hotelom velika terasa. Dnevna zveza s parobrodom z Reko. Vse informacije, prospekte, daje zastoj in franko lastnik hotela.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Dne 31. maja se je otvorila v hotelu „Tratnik“, Sv. Petra cesta 25, v Ljubljani

nova kavarna

Za obilen obisk se priporočata

Leop. in Alojzija Tratnik.

Pozor gostilničarji in konsumenti!

Zajamčeno pristni štajerski

Jabolčnik in hruškovec

poraben za rezanje vina iz najbolj znane Staincerske okolice, krepilen in močan, razpošilja proti povzetju od 100 l naprej

G. MITTERBERGER, poštni predal II. v Weizeldorf pri Gradcu, žel. postaja Gradec.

Cene: prima Jabolčnik 100 lit. od K 20 do K 22, prima hruškovec močan „ „ od „ 17 do „ 20.

Modistinja

Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke. — Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Mestna hranilnica ljubljanska,

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem

leta 1913 K 700,000-000—

Vlog „ 43,500-000—

Rezervnega zaklada „ 1,330-000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Izvanredna prilika za delavce!

Najnovejše konfekcije za dame, deklice, gospode, dečke in otroke.

Cele obleke za gospode od K	8—, 12—, 15—	naprej
Cele obleke za dečke	4—, 6—, 8—	„
Cele obleke za otroke	2—, 3—, 4—	„
Pelerine za gospode	7—, 8—, 9—	„
Sportne raglane	12—, 14—, 16—	„
Klobuke	1—, 1'50, 2—	„
Kostume za dame	9—, 12—, 15—	„
Damske sako in paletot	6—, 8—, 10—	„
Krila spodnja in gornja	2—, 3—, 4—	„
Hišne halje za dame	3'90, 4'90, 5'90	„
Slamnike	—50, 1—, 1'50	„
Pristni panama	6—, —, —	„

Vse drugo po priznani čudovito nizki ceni.

Oglejte si velike izložbe.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIC, Ljubljana, Mestni trg št. 5-6. Telefon št. 132.

